

*Zdrava, Marija!
Tebe blagruje zemljica naša,
šmarnic duhtečih v dar Ti prinaša,
za praznični god.
Vire velike Svoje ljubezni
v srca slovenska globlje pogreznj,
Čuvaj naš rod!*

P. Keller (Prestavil dr. A. K.)

Pet mest v gozdu.

Kraj duhov.

KRAJ duhov je bil edini kot v območju petih gozdnih mest, o katerem so vaščani nekaj natančnejšega vedeli. Medtem, ko je vsak vaščan brezbrizno stopal po Mravljiničem polju, kjer ni poznal niti župana, medtem ko je šel mimo tisočletnega hrasta topo in brez zanimanja in celo na sijaj Henrikovega mesta komaj poškilil, je jelo njegovo leno srce hitreje biti, kadar je zašel v bližino Kraja duhov.

Pa so se tudi dogajale tam strašne zgodbe na temnem mahu in ob potoku s črno vodo, zgodbe, ki so bile več sto let stare in ki so jih v zimskih večerih pripovedovali pri plapolajočem ognju borovih trsk, dokler niso postala vsa lica rdeča in se ni vselil strah v vsa srca.

Bila je zgodba o kmetici, ki je umorila svojega moža s tem, da mu je pripravila kosilo iz strupenih gob. Še isti dan je prišel težak zločin na dan in drugo jutro je oblast postavila vislice in obesila kmetico. Toda njeno truplo je izginilo, izginilo je tudi moževo truplo in dolgo časa ni nihče vedel, kam sta oba došla, dokler ni neka žena ugledala v Kraju duhov veliko, strupeno gobo, ki je pred njo snela klobuk in rekla: »Umisli se me, usmili se me!« Žena se od strahu ni mogla ganiti. Pa je prilezla kača in se ovila gobi okoli noge. In kača je rekla: »Jaz požerem gobo; jaz požerem grdo, skopo gobo!« Oči so se ji pri tem bliskale.

Žena jo je kriče odkurila in v vasi vse povedala. Dolgo časa se ni nihče upal v Kraj duhov.

Ko pa je nekoč črevljar Luka pripovedoval, da je obe videl samo, da je takrat goba požrla kačo, mu ni nihče verjel; kajti ljudje so bili izobraženi in Luka je bil večkrat pijan. Bila je tudi zgodba o mlinarju Matevžu, ki je v vojski izdal svojega kralja in se potem obesil kot Judež na vrbo v Kraju duhov.

To so bile neprijetne zgodbe. Bila pa je še povest, o kateri smo otroci nekaj slišali, ne da bi jo dobro razumeli. In ravno: ker je nisem dobro razumel, sem naredil pesem nanjo. Pesem pa je bila ta:

DEKLICA.

Ker je tako težko grešila,
se je pogreznila v močvirje.
V zakleto mesto jo pahnila
usoda. Često na večer je

prišla v oblačilu belem —
zamazano je bilo strašno —
o svitu luninem veselem
iz močvirja zlega plašno.

In prala z vročimi solzami
si iz obleke madež črni:
o, dobri Bog, ki si nad nami,
revi svojo milost vrni.

Za to pesem mi je naša dobra vila podarila venec gori v Hrazstovem.

Bili so časi, ko sva se Henrik in jaz zelo bala Kraja duhov. V mraku bi ne bila šla tja in tudi kadar se je megla plazila med jelšami, si nisva upala v to pokrajino. Henrik je nekoč celo predlagal, da bi Kraj duhov odstavila. Hotel je »odstaviti« vse, kar mu ni ugajalo: gozdnega čuvaja,

Kraj duhov, modrase in latinsko slovnico. Žalibog pa je vse ostalo pri starem. Naša vila ni imela v obče nič proti temu, da sva se česa bala. Ako sva jo vprašala, ali so roparji, je rekla »Da!« in ko sva hotela vedeti, ali lahko pridejo roparji v naše kraje, je tudi rekla »Da!« Potem sva vsakikrat močno zardela in najina glasova sta postala manj hreščeča kot sicer.

Ko sva nekoč slučajno zopet živela z gozdnim čuvajem v prijateljskem razmerju, sva ga oblegala s prošnjami za neko udomačeno kavko, ki jo je imel v svoji gozdarski hiši. Naredil je skrivnosten obraz in rekel:

»Te vama pa ne morem dati. Je čisto poseben ptič. Ujel sem jo na Judeževi vrbi. Tam je imela svoje gnezdo. Je pa zakleta princezinja.«

Midva mladca sva se hotela neverno zakrohovati; zvenelo pa je klaverno in gledala sva nevšečno na ptiča, ki je prišel proti nam, da sva se za nekaj korakov umaknila. Kavka naju je pogledala z bliskajočimi se očmi, udarila s porezanimi krili in zakričala: »Beatrice, Beatrice!«

Pa sva rekla hitro: »Lahko noč« in odšla. Gozdar je prišel za nama.

»Vidim, da hočeta kavko na vsak način imeti,« je rekel; »toda nič bi vama ne koristilo, če bi jo vama podaril; ušla bi vama kljub obrezanim krilom. Ako hočeta kavko imeti in obdržati, morata zvečer v mraku zabiti žebelj v Judežovo vrbo. Eden mora žebelj držati, drugi mora s kladivom tolči.« Nato sva rekla, da sva si premislila: pravzaprav niti dobro ne veva, kaj naj počneva s kavko. On, gozdar, takega ptiča pravzaprav veliko bolj potrebuje kot midva.

Gozdar je pljunil na tla, nama prav tik pred prste na nogah in rekel: »Če bi ne vedel, kako pogumna in pametna dečka sta, bi mislil, da se bojita. Tisto pa imata prav, da ptiča nujno potrebujem.«

»Za kaj pa potrebuješ?« sem vprašal radovedno.

»Pripoveduje mi pravljice.«

»Pravljice pripoveduje? Kako pa?«

»Hm. Ko pridem zvečer truden iz gozda domov, si sezujem čevlje, poženem pse iz hiše, sedem v naslonjač in nato rečem kavki: »Beatrice, začni!«

»In — in potem začne?«

»Začne! Da! Sijajno pripoveduje. Toda žalibog same pripovedke o roparjih, strahovih in Indijancih. Drugih ne zna.«

Pripovedke o roparjih, strahovih in Indijancih! To sva takrat smatrala Henrik in jaz za najlepše na vsem svetu. Na skrivaj sva si izposodila takih knjig in jih nekaj prebrala, dokler ni zvedela vila in rekla, — da naju ne bo več marala, ako bova zopet kaj takega storila; take povesti da so namreč slabe, neumne in zlagane. Zato sva iz ljubezni do vile opustila tako branje. Toda ako bi imela kavko, ki bi znala kaj takega pripovedovati, bi bilo vendar nekaj drugega; kajti kavka vendar ni knjiga. Tako bi prišla na pošten način do zanimivih povesti. »Da,« je rekel gozdar, »tudi moja stara mati posluša.« Gozdarjeva stara mati je bila stara 92 let. »Posodi nama kladivo in žebelj!« je zaklical Henrik. »Tako pojdeva k Judeževi vrbi! Vzemi svojo puško in svoj lovski nož in pojdi z nama.« »Dobro bi bilo,« je menil gozdar; »toda iti morata sama in jutri zvečer je pravi čas; jutri je mlaj.«

Drugi večer je bil mračen in deževen. Henrik in jaz sva prebila ves dan v strašni razburjenosti. Nobena jed nama ni dišala, nobena

igra ugajala in vila naju je parkra čisto posebno vprašujoče pogledala. Prišli so trenutki slabosti, ko sva se kesala, da sva se lotila take stvari; nato sva se pa spomnila na začarano kavko, ki je znala pripovedovati roparske povesti in mrzlična poželjivost po takem čudovitem ptiču se naju je polastila.

Pozno popoldne sva poiskala v skrinji za orodje kladivo in močan žebelj in skrila oboje pod odpadlo listje kostanjevega drevesa.

Ko so ljudje prižgali prve luči, sva si srepo pogledala v oči. Pod Henrikovimi trepalnicami se je zasvetila solza. Toda jaz — jaz bi bil dal za lepe povesti svoje življenje; zgrabil sem ga za roko.

»Ali naj grem sam?« sem vprašal.

»Ne, ne pustim, da bi šel sam,« je rekel.

Bil je vedno zvest prijatelj. Posodil mi je celo svojo puško.

Splazila sva se z dvorišča in šla čez polja. Veter je podil preko neba sivobebe oblačne kosmiče; nalahno je deževalo. Dospela sva do Mravljinjčega polja. Vse mesto je spalo. Šla sva mimo starega hrasta. Tiho je vzdihoval v vetru. Prodrla sva skozi robidovje. Henrik je nosil kladivo; jaz sem držal v roki žebelj kot ostro bodalo. Večkrat se mi je zdelo, da je grozno vroče.

Zinila nisva nobene besede; gozdar nama je namreč to ostro za-
bičal. Toda molk je še povečal tesnobo v naših srcih.

Sedaj se je prikazal Kraj duhov. Nizke jelše in vrbe so obraščale črn jarek, nad njim je štrlel kvišku visok brest. Bajе so pod njim videli gobo in kačo. In levo od njega, malo proč od potokovega brega, je stala Judeževa vrba.

Zaprł sem oči. V glavi se mi je vrtelo. Videl sem rdeče obroče, ki so plesali, videl sem gočero vas, skozi katero je na črnem konju jahal besni mlinar. Znoj mi je v potokih drl izpod klobuka. Toda šla sva naprej, vedno naprej; nazadnje sva tekla. Trdno sem držal žebelj v roki. Henrik se je izpodtaknil in padel. Kladivo se mu je izmuznilo. Pobral ga je in me trdno pograbil za roko. Najni srci sta divje hitro tolkli. Še vedno sva šla naprej. Sedaj — prvi sem ugledal jaz — potem je ugledal Henrik — nato sva padla na kolena —

Iz jelšaste goščave je stopila bela žena.

Žena iz močvirja — žena, ki pere svojo obleko —

Glasno sva zavpila na pomoč.

* * *

Ni bila žena iz močvirja. Bila je Henrikova mati. Bila je naša vila.

»Kaj sta hotela narediti?« je vprašala prijazno. Vse sva priznala. Ni se jezila; pogladila naju je po glavah.

»Ne bojta se več, nič se vama ne zgodi, saj sem jaz pri vaju!«

»Da, sedaj sva vedela: nič se nama ne more zgoditi, ker je ona pri nas. Henrik je ovil roke okoli svoje matere in jo dvakrat poljubil, potem sem jo objel jaz in jo trikrat poljubil.

Parkrat smo šli ob jarku gori in doli, kot, da bi se sprehajali in potem, ko sva kakih desetkrat zelo globoko in olajšano vzdihnili, sva čutila, da sta se najini srci pomirili.

»Ali vama je gozdar naročil, da pridita prav ob tej uri?« je vprašala vila.

»Da, rekel je, da ne sme biti več kot šest.«

»Pa pojdimo v Kraj duhov«, je rekla. Šla sva z njo mirno in brez

strahu črez ozko bry, ki je držala preko črnega jarka. Prijela naju je za roke in rekla: »No, vidita, kako tiho je tu, ravnokotako tiho kot povsod v gozdu.«

Nato smo molče korakali dalje. Na močvirnih tleh je rastel gost, mehak mah. Šli smo popolnoma neslišno. Enkrat se je vila ustavila in rekla tiho: »Ako opazita kaj izrednega ali strašnega, se nikar ne vstrašita in nikar ne kričita; kajti prav gotovo ne bo nič resnično strašnega.«

Velik pogum naju je navdal. Nenadoma sva pa vendar obstala v groznem strahu. Pod visokim brestom je bila goba, strašno velika krvavordeča goba in pod gobo je ležala žena. Henrik je začel jokati, jaz sem začel stokati, vila pa je trdno pograbila naše roke in glasno in mirno zaklicala: »Ti, goba, in ti, gobja žena, pridita obe malo sem!«

Naenkrat je planila začarana goba kvišku; žena se je vzravnala in globok glas je rekel: »O jej, milostljiva gospa!«

»Le pridite bliže!« je ukazala vila.

Najini srci sta tolkli; toda sedaj je bila bolj radovednost kot strah.

Goba in žena sta počasi prihajala proti nam. Naenkrat je Henrik bušil v glasen krohot in jaz sem mu med solzami pomagal.

Pred nami je stal gospod gozdar. Oblekel je bil obleko svoje dvanajdesetletne stare matere in goba je bil velikanski in kričeče rdeči dežnik stare žene; zbujal je občudovanje vse soseske, kadar je starka prikrevsala v cerkev.

»Milostljiva gospa — milostljiva gospa —« je jecljal gozdar.

Njegova vnanjost je bila strašna. Široko rožasto krilo mu je bilo mnogo prekratko, tako, da so se videli njegovi okorni škornji, staromodni ošpetelj mnogo preozek, da se je videla njegova suknja; stara peča je čepela na njegovi kuštravi glavi, kot da bi jo bil veter tja zanesel. Zaprl je rdeči dežnik in ga tlačil kot kak kričeče rdeč otep v skrajni zadregi pod pazduho.

Vila je napol resno napol smehlja se gledala čudnega duha in rekla:

»Ali vas ni sram, gozdar, da delate take neumnosti? Ali ne pomislite, kaj bi se lahko zgodilo otrokoma od strahu.«

Kmetica z gobo je v strašni sramoti popravljala svojo obleko.

»Milostljiva gospa, ker sta pač — ker sta pač ta dva taka nagajivca.«

»Na svetu je mnogo nagajivcev, velikih in majhnih,« je rekla vila.

Gozdar se je popraskal po peči.

»Sedaj bom gotovo zgubil svojo službo,« je rekel neutolažni gozdni čuvaj. Vila se je milo smehljala.

»Nekaj boste gotovo izgubili: Za kazen boste dečkoma dali svojo kavko!«

»Naj jo imata, naj jo imata!« je radostno zakričala začarana žena in pograbila roko dobre vile, ki se je morala stran obrniti, ker je bila njena resnost pri kraju.

»Milostljiva gospa,« je rekel gozdar, »dovolite, da se odstranim iz tega usodnega zapletljaja.«

»Le pojdite, le pojdite!« je rekla še vedno v stran obrnjena.

Priklonil se je, da mu je zlezlo rožasto krilo nad kolena; nato je odšel. Ko je prišel do potoka, ga je hotel — kot po navadi — preskočiti; toda praznična obleka njegove stare matere se mu je zapletla med

noge in čofnil je tik pri bregu v vodo. To je bila za naju, otroka, najlepša šala. Takoj nato je zlezal na breg in jo ubral z vihrajočo obleko in s plapolajočimi trakovi na peč domov.

Kavko sva dobila; ker pa ni znala drugega kot dan na dan kričati: »Beatrice, Beatrice!« sva se je naveličala.

Msgr. M. Arko.

Ne pihaj tam, kjer te ne peče!

MENIL sem društvenim članom napisati daljšo razpravo, a prehitel me je g. P. J. v prvi številki letošnjega »Čolniča« s svojim člankom »Idealizem v društvih«. Naj bi vsak član večkrat prebral dopis, ker se tako rado zgodi, da počasi ugasuje prvotni plamen navdušenja in kjer je več ljudi skupaj tako lahko zadenejo eden ob drugega. Ni čudo! Pet prstov imaš na roki, vsi so prsti ene in iste roke, pa si dva nista enaka, kjer gre za dobro stvar pride rada zamera za take malenkosti, da se človek čudi kako majhni smo. In marsikteri se še s svojo občutljivostjo ponaša prav do smešnosti.

»Našega niso več volili v odbor, no pa lahko počasi odpademo. Glej, tu so me prezrli in toliko sem delal za društvo! Našega fanta bi prav lahko vzeli za pomoč pri tolikem obratu ali našo dekle v prodajalno, je brihtnejša kakor vzprejeta, pri hranilnici bi me lahko nastavili, pa imam že par nasprotnikov, ki zame ne marajo itd.

Prej tako navdušeni člani, sedaj mrzli, včasih srditi nasprotniki. Izkušen zadrugar je rekel: To mora biti poseben satan, ki združbo dela pri naših dobrih društvih, saj drugod kaj takega ne opazimo. Res idealizma manjka, zato občutljivost ker višjega namena ne poznamo, le preveč sami sebe iščemo. Vendar bi na nekaj opozoril vsakega člana.

Nikar se ne vtikaj v družinsko življenje svojega tovariša. Marsikateri ti bo potožil, kako sitni so doma, koliko mora pretrpeti, kako čudno se vedejo proti njemu, so za druge milejši, na njem pa vsako malenkost grajajo itd.

Poslušaj, izreči svoje sožalje, nikdar pa ne dostavljaljaj sam od sebe, če tudi veš, kaj napačnega o njegovi družini. Rano, ki ti jo je odprl, nikar še ti ne razširi s kako neugodno opazko, kajti to silno skeli. Družina je nekaj svetega, skrivnostnega, nobenemu ni ljubo, ako se ne poklican vtika v tajnosti. Sam bo lahko potožil, a ti ne smeš kritizirati.

Morda bodo zgledi jasneje pokazali, kakor bi ti jaz na dolgo in široko razpravljaj.

Vrhniški kaplan se je vračal od podružnice. Bil je že blizu Vrhniške ko zasliši iz bolj na samem stoječe hiše obupne klice: Pomagajte, pomagajte! Ubil me bo! Ljudje božji na pomoč!

G. kaplan pospeši korake, misleč tu gre za življenje in smrt. Pride blizu hiše in vidi skozi odprto okno, kako mož svojo ženo s polenom obdeluje in žena se zvija, brani in kriči.

Jože! kaj pa počneš? Imej vendar pamet! nepričakovan in nenavaden glas preplaši moža, da obstane mu roka omahne in poleno odpade. Pa tudi žena buli skozi okno neljubega gosta. Par sekund se

vsi trije gledajo kakor omamljeni. Žena se prva zave in nekako užaljena zakliče:

»Gospod kaplan, kaj pa Vam mar, če moj mož svoj snop mlati?«

»A tako? Tedaj Jože pa le udri!« odgovori g. kaplan in nadaljuje svojo pot.

Doma je povedal, kaj je doživel g. dekanu in svojemu tovarišu. Vsi trije so se smejali. G. dekan je vprašal: »Ali boste še katerikrat hiteli na enako pomoč?«

»Naka! — Pa ne! Naj me še tako vabijo na domačo veselico, ne grem, ostanem doma, in naj me še tako glasno kličejo na družinski koncert, se ne odzovem.«

Prosvetno društvo v Kanomlji.

Drugi zgled. V Hrenovicah sem kaplanoval in imel 7 sob v samostojni kaplaniji. Mesto 3 duhovnih pomočnikov sem bil namreč sam, zato je dal župni urad 2 sobi v pritličju občini v najem, da je bila tam stalna občinska pisarna in mesečne seje odbornikov, ali svetovalcev. Pravijo pa, da ima kraška burja pri Postojni nekje mlade, ter jih pelje proti Trstu na pašo. Potoma pa stara botra godrnja, močno kašlja, jezno piha in sika, tuli in cvili v vseh glasovih, te opiha in oklofuta od vseh strani, pobere pesek na cesti in ti ga zabrusi v obraz, da kar zaskeli in če sneži, ti kadi v oči, da si ves solzan. Hoče sosed s sosedom govoriti, mora zelo napanjati pljuča in glas, da ta trušč prevpije. Zato govore ljudje tam bolj glasno in raskavo. To sem kmalo spoznal, ko je bil v pisarni pod menoj kak prepir ali občinska seja. Odborniki ali razne stranke so tako glasno pravili svoje mnenje, da so me zelo motili, so se pa še bolj razvneli in hoteli podpreti svoje mnenje z močnim glasom,

pa jih je še več ob enem govorilo in vsak je hotel priti do veljave, sem se resno bal do pride do krvi. In zadeva se je nadaljevala v gostilni med in po kosilu.

Vsak odbornik je dobil en goldinar odškodnine za pot k seji in za zamudo časa. A vsak je bil tako ponosen, da ni hotel obogateti z občinskim denarjem. Ker so seje trajale čez poldan, se je takoj zraven v gostilni kosilo, in potem še obsedelo toliko časa, da je omenjeni goldinar pošel med ljudi. Kar se ni pri seji dognalo do konca, se je sedaj končavalo tudi precej glasno.

Ob taki priliki me povabi g. nadučitelj, naj greva malo med možakarje v gostilno. Kakor sem rad šel v priprosto družbo, sem vendar takrat odklonil, kajti seja je bila zelo burna in bati se je bilo nadažjevanja. G. nadučitelj je šel sam, a slabo naletel.

Pri kozarcu vina so obravnavali ono, kar jih je že pri seji razgrela. G. nadučitelj je hotel pomirjevati, osobito še radi tega, ker je bilo več mladih odbornikov nekdanjih njegovih učencev v ljudski šoli. Ko je torej hotel zavrniti razgretega moža in držal z njegovim nasprotnikom mu je zabrusil vžaljeni odbornik:

»G. nadučitelj, Vi pa kar molčite! O naših občinskih zadevah ne razumete nič, ali pa še manj!«

Nadučitelju je kar sapo zaprlo. Koliko je »nič« je namreč vedel, a koliko je pa »še manj kot nič« tega pa ni znal, dasi je že toliko let v računstvu podučeval šolsko mladino, da mu je dolga brada osivela. Vtihnul je, počasi vlekel iz pipe, popil svoj polič in zapustil družbo.

Drugi dan je pravil župniku in meni na kaj je naletel. Glasno smo se smejali vsi trije in g. nadučitelj se je zavezal in zaklel: »Permejš, če mi še kterikrat možje skuhamo kašo in se jim prismoji, naj jo le sami povžijejo. Jaz se že gotovo ne približam več z žlico, da bi žnjimi zajemal iz skupne skled.«

V društvu sva sedela sama s postarnim možem, ki mi je tožil kot svojemu župniku, kako malo hvaležnosti dobiva od svojih odraslih sinov, za katere je toliko žrtvoval. Mirno in sočutno sem ga poslušal in ko sem čutil kako želi mojega mnenja v tej zadevi, sem mu rekel da je temu največ vzrok, ker so imeli v družini vedno slabe liste, otrok se nehote navzame duha, ki veje iz časnika in vedno bolj vidi, da oče ni nekako pokoren Bogu in tako samo ob sebi vzraste v srcu otrokovem misel, zakaj bi bil pa jaz očetu pokoren?

Do tu je šlo vse prav in mirno. A spozabil sem se, da sem pripomnil, da sem sam tudi od drugod slišal o slabem obnašanju njegovih sinov. In tu se je mož kar spremenil.

Skočil je s stola in me jezno pozval naj povem imena, kedo se drzne kaj slabega čez njegove otroke govoriti. Ko sem mu mirno rekel, da greh se pove, grešnika ne, je razdražen odšel in doma povedal svoji ženi. In mamka so vzrasli in zahtevali od moža, naj takoj gre k sodnji me tožit. Ko je mož ji prigovarjal, da tam ne bo nič opravil, ker ima župnik tudi nekako pravico soditi o morali, in da je mož sam začel o tem govoriti, je žena nehala groziti s sodnijo, pač pa je meni sporočila naj se le pripravim na prvo svidenje. Ko pridem po opravku v njih hišo mi bodo mamka tako pridigo zagodli, kakoršne jaz v 15 letih svojega pastirovanja nisem imel. No do tega ni prišlo ker sta sčasoma oba spoznala, kako prav sem imel jaz.

Kaj sledi iz tega? Župnik je slabo naletel, ko si je predaleč upal s svojo kritiko, dasi si on po poklicu kaj takega lahko dovoli, kaplanu so odločno odklonili vsako posredovanje v domačem prepiru in nadučitelj ni pravo zadel, ko se je brez potrebe vtikal v skupne zadeve, kjer so ljudje menili, da so zadosti razumni, da bodo brez tuje pomoči, pravo zadeli.

Tako tudi član društva najboljše vkreneš, ako se v enake zadeve nič ne vtikaš. Sočutno poslušaj, če ti kateri skrivne svoje rane razkazuje, a sam ne posegaj v rano, ker bode še bolj bolela. Rajši potolaži tovariša naj malo potrpi, naj se premaga in z mirnim življenjem v domačem krogu največ pripomore, da se taka rana skrivaj zaceli. Idealizem je tudi tu na mestu. Ako drugod ni ideala, pa bodimo sami lep zgled, ki se približuje idealu.

Ti pa nikar ne pihaj tam, kjer te ne peče!

Grušenjka.

Žalitev.

GOMEZLJEVA Francka je bila vžaljena.

Mezinčev Janez, ki je imel po očetu hišo in grunt, a premalo resnih in treznih besedi, jo je zbodel: — Župnik te ne more več! Žališ pevce in ukazuješ na koru, odkar ni organista. Svoje glava si in vsi imajo le križe s teboj. Francka je verjela fantu, ki je prišel večkrat v hišo. Ponošna je bila na svoj sopran, ki je tudi zares mnogo zalegel: tiho bi bilo na koru brez nje.

Užaljena in jezna je odločila: — Bo pa tiho v cerkvi, če me noče!

Postala je pri steburu pod korom in se naslonila na klop. Začudena so jo pogledovala dekleta, ki so stopala mimo nje. Soseba v klopi se je ozrla in jo dregnila. Francka je ostala trda; kakor zatopljena v molitev. Na oltarju so bile sveče že prižgane. Strežnik pri obhajilni mizi je pogledal na kor in prikimal v zakristijo. Francka je vedela: Še par trenutkov in gospod župnik pristopi. Po stopnicah je prihitelo mlado dekle in povleklo Francko za rokav. Francka se je otrsela in zagodrnjala. Možje pri vratih so skimali glave.

Župnik je pristopil: na koru je bilo tiho.

— Pri oznanilu bo vdaril in prosil obenem, je računala Francka, na katero so se obračale oči vseh.

Pa ni vdaril, ne prosil. Ko je po maši izpostavil Najsvetejše, je župnik sam zapel blagoslovno pesem. Žene in otroci so sprejeli napev in stara cerkvena pesem se je razlila po cerkvi. Francka je pobesila oči in iz cerkve grede kmalu izginila pod cerkvenim zidom. Vedela je: danes bo na jeziku cele fare.

Mezinčev Janez pa je vdaril s kozarcem po mizi: — To sva s Francko pokazala župniku: za nos naj se prime, ko pogleda na kor!

Marijin oltar je obložen s cvetjem: majnice in marjetice, gorečke in jurjevke, beli cvet akacije in rmeni cvet nagnaja. Vse kipi in diši ob Mariji pod rdeči baldahin. Pisane sveče gore med zelenjem in obsevajo dva angelja pri zlati kroni in otroške obraze okoli oltarja. Postarna ženica v prvi klopi končuje rožni venec: maloštevilni odgovori

mro ob nji. Skozi vrata pada duh cvetočih kostanjev in prvih vrtnic za cerkvenim zidom.

Francka se je pri steburu naslonila na klop. Pri kropivniku je postal Mezinčev Janez. Oba se ozirata smehljaje na kor: nikogar ni tam; še luči ni cerkvenik prižgal.

— Ko je pozvonilo in je šel župnik k oltarju, smo zapeli. Tiho bo danes, — je vedela Francka in se še bolj potrdila v trmi, ki je rastle preko župnikovega molčanja. Lepa se ji je zazdela misel: kljubovati vsem ljudem. — Prosijo naj me, če hočejo petja! — je rekel ponos, vest pa je mislila nasprotno.

»Divji lovec« na Iderskem.

Župnik je stopil po dolgem tapetu k Marijinemu oltarju. Otroci so se zgrnili okoli njega in na migljaj je zadonela iz otroških grl prelepa majniška pesem. Srca so se odprla in drhtela: cela cerkev se je topila v mehkem čustvu do Marije. Le čista srca morejo priklicati tako lepo dih prvega maja na oltar.

Že slavčki žvrgolijo,
se maj vesel budi ...

Na Franckinem ponosu je nekaj trgalo in ga vleklo k tlom. Misel, da podleže in ostane sama v sramoti, se je že porodila v njenem srcu. Pa je spet še tako mal pogrešek v otroškem petju trenutno dvignil njeno samozavest. Ko je pesem vtihnila, se je Janez nasmehnil. Francka pa se ni ozrla nanj.

Šmarnično berilo je napovedalo grehe in čednosti: prvi, ki so naši; druge, ki so Marijine. Že prvi dan je potrkal mogočni vodja vseh pregreh na človeško srce, tiho pa je čakala najlepša Marijina čednost na vstop. Napuh in ponižnost sta si zrla v oči in Francka je imela oba pred seboj.

Iz bukev je besedičil napuh: Ves sem tvoj. Tvoj v prozorni bluzi in kratkem krilu, tvoj v židanih nogavicah in lakastih čevljih, Tvoj v zricanih laseh in zlatih uhanih. Z mežikanjem svojih črnih oči in z lepim sopranom si me priklicala v srce. Po meni te poznajo danes vsi farani in se ozirajo vate. Nikar ne verjemi, če govore slabo iz bukev o meni in tebi. Mlademu človeku ne gre zamera: postaviti se mora že zgodaj, da ne bodo na večer pometali ž njim — — —

Mezinčev Janez jo je povlekel za rokav: — Čuješ?

Francka je stresla glavo in ga potisnila z levico od sebe. Odkod se je vzela ta trenutna zopernost do fanta? Vest ji je dala prav.

Tiho je potrkala Marijina čednost na Franckino srce: V otroških letih si bila moja. V pisanem krilu si šla preko cvetne trate in si sramežljivo povešala nedolžne oči. Mariji si pela v čast in z veseljem kazala pokorno srce. Vsi so te radi imeli: v šoli in doma. Pa si me pahnila pred vrata in zdaj čakam, da mi odpreš. Nemirna si, ker te že grize črv. Res: nisi prav storila, ko si verjela in sklenila tako. Župnik je dober: odpusti ti in pozabi. Ne čutiš: majevega duha ni na koru. Vsi obrazi žele po njem: vrni jim ga — — —

Mezinčev Janez je segel v blagoslovljeno vodo in jo vrgel Francki za vrat. — Sram te bodi! — je vskliknila polglasno, da so se ljudje ozrli. Župnik je postal in po trenutku začel prošnjo do Marije. Fant se je Francki zastudil. Pomaknila se je do zida in pokleknila. Vsa trma in kljubovanje se je v ostreši luči ponižnosti razgalilo pred njo. Jasno je spoznala svoj greh. Zakrila je z roko obraz in v duhu šla skozi zadnje tedne: koliko nevolje, jeze in sovrašтва radi njenega soprana in namišljene žalitve. Vse hujskanje in obrekovanje se je zvalilo na njeno vest. In župnik je molčal in molči. Da bi jo vsaj poklical k sebi, jo grajal ali prosil. Razložila bi in odvalila ta kamen.

Župnik je odmolil in se vrnil na prvo stopnjico. Otroci so na migljaj zapeli:

Veš, o Marija,
moje veselje,
veš moje želje:
ljubil bi te . . .

Prisrčna ljubezen in otroška udanost do Marije je odmevala ob stenah in skozi vrata v pozni mrak. Francka je vzdignila glavo iz rok in nevede so se usta odprla: njen glas se je z otroškimi družil v nebo. Trdni sklep je premaknil kamen in potolažil srce. Zato je zaničljivo pahnila Janeza na stran, ko jo je hotel pograbit pod pazduho in potihla pod cerkvenim zidom domov.

*

Gomezljeva Francka ni več užaljena. Skesana in s povešeno glavo je bila odprla vrata v župnišću in z robcem na očeh stoji pred svojim župnikom.

Župnik je odzdravil in molči. O, molčanje je zlato in župnik ima zakladnice tega bogastva. A tudi Francki noče beseda iz ust. Da bi le mogla izreči besedo in bi se oddahnila. Tudi molče ponudeni stol ji ne razveže jezika: še dve solzi ji izvabi iz oči. Grenko je v duši, ko govorita obraz in srce, le jezik je privezan na nebo.

Kdo prereže molk?

Tisti, ki je bil resnično užaljen in je grenkobo molče prenašal.

— Oduščam!

Zgledi vlečejo.

MISLITE si veliko drevo v sadnem vrtu. Koliko dela in truda je stalo, da je iz male sadike zrastlo mogočno deblo s košatimi vejami in plemenitim sadom! Neštetokrat se je mudil ob tenkem stebelu gospodar. S količki ga je podpiral, trebil gosenice in mrčes, obrezaval, gnojil itd. Oni, ki uživa sedaj sadove, niti ne misli na trpljenje onega, ki je pripravljajal sadove.

Tako je razmotrival že marsikdo, komur je bila dana sreča, da je obiskal najmogočnejšo in najvažnejšo nemško katoliško organizacijo, ki se imenuje »Ljudska zveza« (Volksverein). V prijaznem mestecu München = Gladbachu blizu Holandske meje stoji mogočna duševna centrala nemških katolikov. Iz te centrale so napeljane kulturne žice po vsej deželi. Kar so Nemci v zadnjih 30 letih velikega zasnovali, se je v glavnem rodilo v središču »Ljudske zveze« v München = Gladbachu. Vsi uspehi: politični, socialni in versko-vzgojni so izšli iz smotrenega in globokega dela mož = velikanov. Pa nele Nemčija, tudi naš mali slovenski narod je dobil potom Kreka iz Nemčije velike verske in socialne zamisli, ki so našemu ljudstvu donesle neizmerno moralnih in socialnih dobrin. Med imeni, ki jih še dandanes hrani knjiga učencev = posetnikov v München = Gladbachu, nahajamo poleg imen odličnih duhovnikov in lajikov iz Italije, Belgije, Španske, Poljske, Amerike tudi imena umrlega Hrvata, odličnega katoliškega delavca dr. Rogulja in ime Slovenca dr. Kulovca.

Kaj je »Ljudska zveza«.

Pomen in namen nam najjasneje oriše njena zgodovina.

Pred letom 1890 so imeli Nemci sicer mnoga verska društva, ki so imela namen pomagati svečeništvu na dušnopastirskem in dobrodelnem polju, niso pa imeli društev, ki bi vzgojila tudi dobre politične in socialne delavce. Protestantje so se oholo šopirili v parlamentu in v najbolj važnih mestih. Katoliki so bili kvečjemu med nižjimi uradniki. »Imeli smo pač policaje in nočne čuvaje, a župane so nam vzeli protestantje.« (Heinen, Volksverein.)

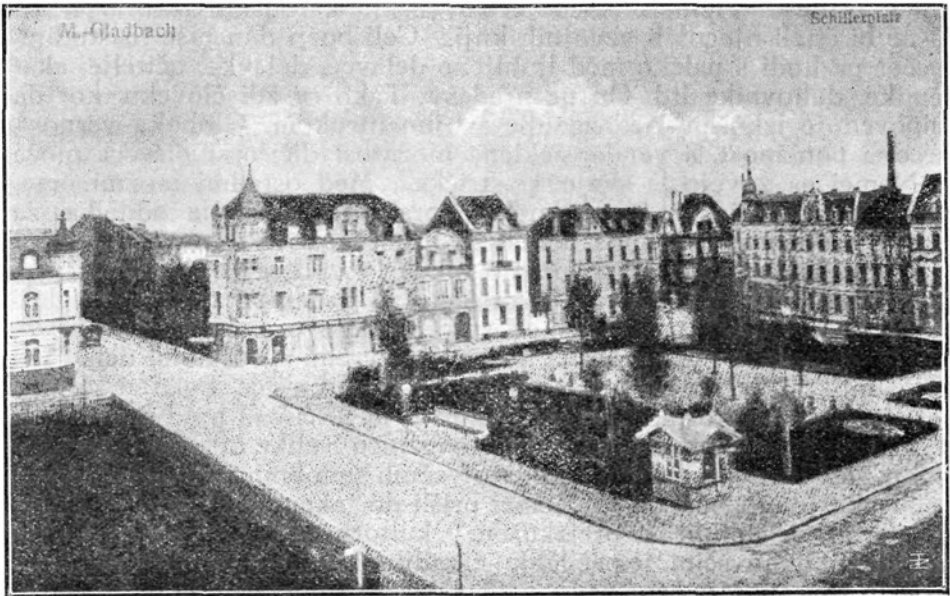
Liberalizem se je veselil dremotnega spanja katoliških krogov in žel bogate sadove. Kar čez noč so nastale brezverske šole, celi kupi protiverskega časopisja in okrutna preganjanja, ki so dosegla višek v kulturnem boju. Z druge strani se je dvignil socialni demokratizem, ki je vabil delavce v zadrugo, praktično reševal socialno vprašanje, seveda na brezverski podlagi. Katoličani so sicer pridno zahajali v cerkev, k misijonom, na romanja — ni jih pa bilo na volišču in pri reševanju socialnega vprašanja. Kričali so sicer zoper kapitalizem, a moči mu niso strli. Edini mož, ki se je upal nastopiti proti zastarelim nazorom je bil duhovnik in poznejši škof Ketteler, ki se je neumorno ukvarjal s socialnim vprašanjem. Seveda so ga razvpili kot modernista in v glavnem listu Pijevega društva je bilo celo leta 1898 zapisano: »Politiko in socialno vprašanje prepustimo dobremu Bogu.«

Nemški katoličani bi vsled zaspanosti in pasivnosti ostali lahko praznih rok in izgubili večino ljudstva, da se niso takrat pojavili trije možje, tovarnar Brandts, duhovnik Hitze in državnik Windthorst. Prvi je dal praktični zgled, kako se reši delavsko vprašanje s tem, da ga je

sam na vzorni način rešil v svoji fabriki, drugi je zanesel v te načrte ogenj Kristusov in njegova načela, tretji je pa z državniško bistroumnostjo spretno uporabil v parlamentu, kar sta mu predložila onadva.

Takrat so katoličani prvič igrali važno vlogo v javnem življenju in pri volitvah dosegli 103 poslance, da se je celo zviti lisjak Bismarck čudil.

Da bi delo za socialno, politično in vzgojno izobrazbo ostalo trajno, so ti trije možje, ki jih danes s ponosom omenja Nemčija, ustanovili v München = Gladbachu, kjer sta stanovala Hitze in Brandts, mogočno »Ljudsko zvezo«, ki naj bi imela važno nalogo, širiti krščansko socialno zavest, dajati pobude, zbirati gradivo in združiti vse socialno, versko

München-Gladbach, središče nemške katoliške akcije.

in politično prosvetno delo med Nemci. Ogromno je delo in krasni so uspehi, ki jih je izvršila »Ljudska zveza«. Nad 500.000 delavcev se je udružilo v krščanske delavske organizacije ustanavljali so zadruge, konsume, hranilnice, bolniške blagajne, začeli z delavskim zavarovanjem proti starosti in nezgodam. Šele, ko so delavcu pokazali možnost obstoja, so se oprijeli poglobitvenega dela. Vse delo je dobilo enotne pravice, ko je veliki papež Leo izdal znamenito delavsko okrožnico in ko je škof Ketteler stopil na čelo mogočni akciji.

Iz malega raste veliko.

Dandanes je postala »Ljudska zveza« najširše in prosvetno najplodovitejše torišče nemških katolikov. Na milijone knjig izda med nemški narod. Tam, kjer se pojavijo nova sporna vprašanja, bodisi na verskem, političnem, socialnem ali gospodarskem polju, takoj pri-skoči »Ljudska zveza« z nasveti in rešitvami. To organizacijo naziv-

ljejo »zvezdo vodnico nemških katolikov«. V vsakem večjem kraju ima razpredeno organizacijo, vsaka škofija ima svoje poslovno tajništvo, na vseh poljih udejstvovanja daje jasne smernice.

To je seveda mogoče le zato, ker so se najbolj sposobni in idealni možje posvetili temu velevažnemu delu. V München-Gladbachu stoji mogočna stavba, ki jo upravičeno nazivljajo zakladnico katoliške akcije. V njej dela dan za dnevno 12 akademsko izobraženih možstrokovnjakov. Centralo vodi prelat dr. Pieper. Velik mož, orjaške postave in orjaškega duha. Človeku se zdi, ko govori z njim, kot bi poslušal rajnega Kreka. Na vseh poljih je doma, zlasti pa se ukvarja s političnimi in državnimi vprašanji.

Ljubka prikazen je star sivolasi »striček« sedemdesetletni bogoslovni profesor Heinen. Malo je slovenskih katoliških izobražencev, da ne bi čitali njegovih vzgojnih knjig. Celi božji dan piše in študira, zvečer pa hodi s palčko med ljubljene delavce, delavke, učitelje, akademike, duhovnike itd. On ne predava. Tako se zdi človeku, kot da pripoveduje izkušeni ded zgodbe svojim otrokom. Globoka vernost, izredna ponižnost, a vendar jeklena močatost dičijo sivolasega moža in Nemci ga zovejo le svojega »strička«. Med ostalimi možmi omejam le rektorja za gospodarska vprašanja, voditelja oddelka za verske probleme, načelnika oddelka za umetnost in dramatiko itd.

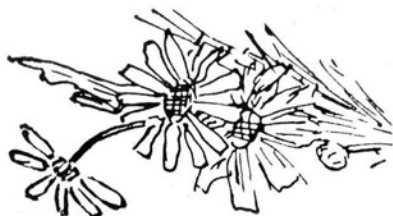
Nemški katoliški časopisi niso nikdar v zadregi s članki. Neprestano brne telefoni. Zdaj pride vprašanje iz parlamenta, zdaj se oglasi univerza, zopet želi pojasnil škofijstvo, razne zveze, časopisi itd.

V centrali je silno obsežna knjižnica z vsemi svetovnimi deli. Med knjigami sem našel tudi našega Prešerna in Miklošiča. Belgijci so med vojsko uvaževali to plodonosno ustanovo in jo čuvali pred uničenjem.

Zveza ima lastno tiskarno, knjigoveznico, velike upravne prostore, izdaja šest listov, redno letno izdajo važnih sodobnih vprašanj itd.

Kako je mogoče, da so Nemci prišli do takega podjetja? Milijonski narod, discipliniran, preizkušen v kulturnem boju in vzpodbujen po delavni duhovščini, je pač lahko zgradil tak spomenik svoje duhovne moči in zavesti. Mogočna zavest dejanskega katolicizma, ki se ne skriva le v zakristije, ki ne meži pred problemi, temveč stopa na dan s Solncem, ki naj ogreva vse javno, delovanje, je edina zmožna vzdržati to odlično ustanovo, ki jo občuduje ves svet.

Vem, kaj porečete! »Mi smo majhni in neznatni, nam kaj podobnega ni mogoče!« Priznavamo, da tako visoko ne moremo seči. Lahko bi pa marsikaj dosegli, če bi vzrastla med nami disciplina, požrtvovalnost in verska dejavnost. Potem bi se razširila naša »Mohorjeva družba« v slednjo kočo in naša Prosvetna zveza bi postala duševna mati našega katoliškega gibanja. Zgledi naj nas vlečejo!

Ludvik Zorzut:

Marija s Svete gore.

(Romarska.)*

Pomagaj nam premagati
človeške boje, vse napore,
Marija s Svete gore!

Odkri srcé, pokaži nam
vse Tvoje svete bele dvore,
Marija s Svete gore!

Mi odpuščanja prosimo
in molimo v ponižnosti pokore,
Marija s Svete gore!

Razprši naše dvome vse,
pomiri v naših srcih vse razdore,
Marija s Svete gore!

Preženi temo zmot, razgrni nam
od luči in resnice vse zastore,
Marija s Svete gore!

Potrdi naše ideale te,
potrdi nam krščanske, večne vzore,
Marija s Svete gore!

O še nikdar ni bilo slišati,
da bi pustila koga brez opore,
Marija s Svete gore!

Razpeli smo na vrhu tem,
v presrečnem Tvojem kraju svoje si šotore,
Marija s Svete gore!

In čujemo življenja noč,
da nam zasine prvi svit nebeške zore:
Marija s Svete gore!

Vzdihujemo otroci iz doline solz:
O vodi nas med angeljske prečiste zборе,
Marija, o Marija s Svete gore!

*) Zamišljena je tako, da prva dva verza vsake kitice recitira po eden romar, ki se menja pri vsaki naslednji kitici. Vsi romarji pa izrečejo vsakokrat skupno: »Marija s Svete gore!«

Drobtine.

Binkoštni praznik imenujejo katoliški listi oni pomembni dan, ko so se lanskega leta v septembru zbrali zastopniki mednarodne katoliške mladinske organizacije v Rimu. Šestindvajset različnih narodov je bilo udeleženi. Zastopniki so v globokih poročilih podali osnovne smernice kat. mladinskega gibanja, ki so: bratstvo med narodi, medsebojna ljubezen v javnem in gospodarskem življenju, v narodih samih pa ljubezen do vseh slojev, posebno pa še do delavskega stanu. Sv. Oče je sprejel v posebni avdijenci številne odposlanca in z velikim veseljem odobril označene glavne ideje-vodnice, ki naj dajo podlago za kraljestvo Kristusovo. Po istih smernicah deluje tudi naša Prosvetna zveza. Marsikaj bi se dalo še doseči, ko bi vsi poklicani prišli za delo in v marsičem popravili svoje metode. Naj bi vendar enkrat upoštevali vsi mero-dajni in odgovorni činitelji dobro preiščeni nasvet, ki ga daje g. dr. J. Jeraj v »Socialni misli«.

»Če hočemo med našo mladino uvesti hoteno Kristovo kraljestvo, bo treba starejšim v marsičem popraviti dosedanje ravnanje napram mlajšim. Mi starejši se kaj radi uživamo v vlogi moralnega pridigarja in komandanta ter se ne zavedamo dovolj, da mlad človek ničesar tako ne odklana, kakor moralne pridige in usiljivo avtoriteto. Mlad človek je ponosen na svojo svobodo, pustimo mu jo, kolikor jo sme imeti po naravnem in božjem pravu. Sicer je bolj komodna vzgoja, ki samo od zgoraj dol ukazuje in zahteva brezpogojno uklonitev, a taka vzgoja *nikdar ne izkleshe samostojnih značajev*. Vzgoji le suženjske ljudi, ki se dajo danes od tega, jutri od drugega voditi, klonejo vsakemu vetru, ali veje od te ali od druge strani. Taki ljudje bodo podrejeni ljudje, korporali, nikdar pa ne bodo sposobni za voditelje ljudstva, ki morajo znati tudi samostojno stopiti na branik. Mi vsi hočemo iz naših mladih voditelje, ne pa feld-vebljev. Zato ne zabavljajmo preveč, da je mladina prekucuška, kaj pa če smo mi poleg revolucionarne mladine premrtvi in prekomodni.

Da bomo ustvarili kraljestvo Kristovo na zemlji, bo potrebno, da stari in mladi vzajemno delamo, orjemo njive božje kulture. Tu se dostikrat sliši pritožbe, da stari premalo razumevamo mlajše v njihovih težnjah in hotenju. Kaj pa če bo le res, da mi preveč tiščimo v preteklih časih, da ne razumevamo tako sedanjega časa in novega rodu, kakor bi bilo treba. Prepričan sem, da bodo te pritožbe o nerazumevanju takoj prenehale, ako nas bodo mlajši videli, da skupno z njimi naprej orjemo njive, da imamo smisel za vsako resnično potrebo novega časa in smo pripravljeni sprejeti navsote tudi od Benjamina, samo če so dobri. *Za to skupno oranje se moramo vsi združiti, pa bo dobro. Bolje bo naprej pot kazati, kakor pa samo s prepovedjo naknadno popravljati, kar so mladi samim sebi prepuščeni zagrešili!* Le tako bomo skupno upostavili Kraljestvo božje.« (Socialna misel, 1926, 5. št. str. 13.) — Ko bi vsi prav dobro premislili te važne nasvete, kako enotno in z veseljem bi orali!

Ljubimkanje se zove ona prismojena bolezen, ki se skriva, skoro nevede vtihotapi smertertje v društvo. Veliko je temu krivo to, ker so odborniki preveč prizanesljivi in ne opozore člane na nevarnost. Brezdvoma tudi nekatere igre niso v tem oziru najboljše. Spregovorimo o tem jasno besedo! — Nevarno se je igrati otrokom z ognjem, še bolj nevarno pa je, če se mladina igra z ljubeznijo. Kogar je zadel ta puščica je v nevarnosti, da mu ne zadene smrtnonevarno rano. Taki ljudje postanejo slepi za vsak opomin in nasvet. Predvsem poudarjamo, da društva niso shajališča za take ljudi. Že radi ugleda, je treba te nesmelne zatelebance strogo ukoriti. Tam kjer začnejo mladoletni pobje »plavšati« z dekleti, je strogost nele umestna, temveč naravnost nujna. — Prava ljubezen je podložna vesti. Vest pa jasno govori, da gre pri ljubezni za dvojno srečo in dvojno bodočnost. Kdor ni junak v premagovanju, nima resnične ljubezni. Še več! Vest pove, da moraš bodoči ženi dati nele srce, temveč tudi streho, kruh, zaslužek. Kdor resnično ljubi, ta v mladosti dela in si pripravlja obstoj. Lahkomišljenec ne bo nikdar pravi mož. Ko boš prišel snubit, te bo oče vprašal, kaj si kaj znaš in kaj imaš. Na slepo ti ne bo nihče izročal hčere. Zato izrabi mladost v pridno delo, da si z njim ustvariš pogoje za preživljanje družine. Nadalje te bo vprašal oče, če si pošten, varčen, trezen. Neznačajnežev in nemaničev noče nihče v hišo. Tistih par mladostnih let, ki jih imaš, nikar ne navezuj na druge. »Pomlad zgine, hitro mine, maj cvete ti le enkrat«. Če še ta življenjski maj prepodiš z neumestnimi vezmi in mračno zaljubljenostjo, si izgubil najlepša leta, ki jih ne bo več nazaj nikoli!

Prodana.

Resnična zgodba iz življenja naših mladenk.

Na Vipavskem je bilo. Črešnje so odcvetele in trte po vinogradih so poganjale. Pred hišo je sedel na klopi stari Zuta in v hiši so iz velike skledе zajemali polento otroci. Dvanajst jih je imel. Najmlajšega mu je šele pred letom dni zapustila Marička. Odkar so mu zagrebli ženo, je gospodinila najstarejša dvajsetletna Zora.

Bridke dneve je dočakal Zuta. Premajhna je bila brajda, da bi preživljala kopico otrok. V fabriko jih niso vzeli, doma so pa bili napoti drug drugemu. Oddal bi jih rad, da bi služili kruh in rešili dom, ki se je potapljal v dolgovich. Pa kam naj jih pošlje, ko grabi deset ljudi za kosom kruha, pa najsibo turščen in še tako majhen?

Iz hiše je stopila Zora s časopisom v rokah. »V Trst pojdem, oče, preveč nas je doma,« tako je začela in zvedavo čakala, kaj poreče oče. »V Trst? In kaj boš tam?« »Službo si poiščem.« »Službo? Kaj misliš, da jih s kljuke snemajo?« Molče je pokazala s prstom na oglas, ki je bil mastno tiskan na zadnji strani časopisa in čitala: Mlado dekle išče boljša družina v Trstu za sobarico. Pošlje naj sliko! Stari Zuta je zrl zamišljeno v latnik in molčal. Govoriti ni mogel, da ne bi žalil Zore in podiral sam sebi načrtov.

Tri tedne kasneje se je peljala Zora z ajdovskim vlakom od doma. V duhu si je slikala prijazno družino in dober zaslužek, s katerim bi pomagala očetu in hiši. Vlak je počasno vozil med vinogradi ob dišečih akacijah. Tam doli na Krasu pa je zapihala burja in sunkoma nosila cvetje med izprane skale. Ljudje so vstopali in izstopali in čim bliže je držal vlak proti morju, tem manj je bilo čuti domače govorce. Bog ve, če razume ona gospa slovensko? Najbrže razume, sicer ne bi pisala pisma, v slovenskem jeziku. Na jugu, se je pokazalo morje, veliko in svetlo. Še enkrat se je ozrla nazaj proti Nanosu, pod katerim je snivala domača vas in v njenem naročju spala rojstna hiša. Za nje grem služit, za očeta, za brate, za sestre. Pa je zginil sivi Nanos in vlak se je sklanjal proti morju, ter drvel z vso silo, dokler ni obstal na velikem, z dimom napolnjenim kolodvorom v Trstu. Cilj je dosegla, prispela je v — Trst.

* * *

S kovčegom v roki je gledala Zora po ljudeh, ki so valovili v močno reki. Gospodična kostanjevih las stopi k njej: »Si ti Zora?« »Da.« »Pojdi z menoj!« Ničesar drugega ni pristavila. Kratke in rezke so bile

te besede in Zora je občutila v njih mrzko odtujenost. Zunaj pred postajo je čakal s kočijo mož. Brez besed je vzel Zorin kovčeg, zaprl voz ter pognal.

Z neba se je vsul gost dež in pršel po flaku, udarjal ob konja in trkal na okno. Velike kaplje so obvisle na steklu in vprašujoče gledale Zoro. »Kaj pa iščeš ti, ubogi otrok, v Trstu? Vrni se, vrni, dokler je čas. K očetu se vrni nazaj!«

Kočija je obstala pred visoko, čedno hišo v zakotni ulici. »Za menoj pojdil!« je velela gospodična, ki celo vožnjo ni spregovorila besedice. Postarna gospa je odprla vrata. Dekle se je priklonila in stopila v veliko, razkošno opremljeno sobo. Dami sta odšli, Zora je ostala sama. Starejša se je kmalu nato vrnila z lepo obleko v naročju. Dekle je začudeno vprašala: »Pa čemu ta razkošna obleka? Umazala jo bom, gospa, ko bom snažila sobe. Prelepa je zame ta obleka!«

»Umazanih poslov ne boste opravljali,« je kratko zavrnila ženska.

V salonu se je preoblekla. V velikem zrcalu se je dozdevalo Zori, da ni več ona, kot je odšla od doma — čudna slutnja jo je prevzela.

Postarna dama je pripeljala v salon moškega, velela Zori, naj ga sluša, zaklenila vrata in odšla.

Dekle je vzdrhtelo. Pred očmi ji je zazijal hipno globok prepad. Kriknila je in zgrabila z roko za stolicu. Neznanec se ji je porogljivo približal in v tuji mešanici zasmehljivo dejal: »He, Slovenke ste vse enake, v začetku se oteplate, potem se pa udate. He, poznam vas!«

Tedaj je zatrepetalo ubogo srce, ogenj ji je švignil v obraz in predno se je zavedla, kaj se je zgodilo, je udarila z vso silo zapeljivca po obrazu, da se mu je udrla kri iz nosa in ust. Zatulil je kot zver in odskočil. V vratih je zarožljaj ključ in dva moška sta pridrvela v sobo, ter tepla neusmiljeno ubogo dekle, da je nezavestna obležala na tleh — — —

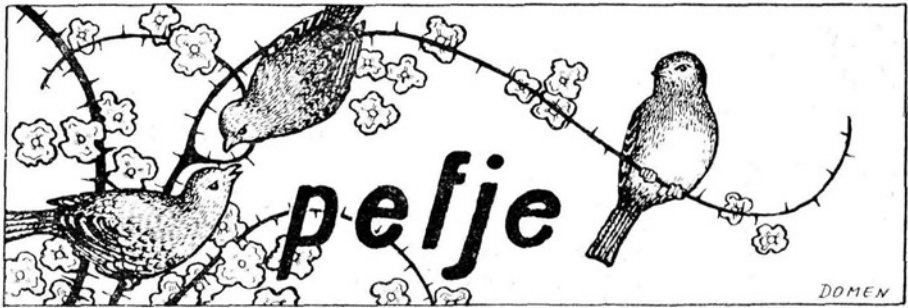
Ko se je zdramila, ji je kri lila curkoma iz obraza in močila preproge. Klicala je očeta, a ni je čul. Jokajoče je vpila po materi, pa je ni bilo. — Ko se je stemnilo, so zaropotale duri. Dva moška sta prišla, pokradla sta ji ves denar in jo vlekla po stopnicah na cesto. Zunaj je stala kočija, in v njej sta suroveža odpeljala nesrečno Zoro skozi ulice v predmestje. Tam je kočija obstala. Voznik ji je pobral še zadnje lire in uro, ki jo je kupila rajna mati. Vrgel jo je iz kočije na temno cesto in pognal konje.

Dež je naletaval in se mešal s solzami uboge Zore, ki je zapuščena v neizmerni bolesti klicala, a ni priklicala nikogar. Obnemogla se je naslonila na svetilko — sama samcata v nepoznanem mestu.

* * *

Drugo jutro je policaj javil ponesrečenko. V rešilnem vozu so pripeljali v bolnico nesrečno Zoro. Zdravnik je majal z glavo in nasvetoval, naj pokličejo duhovnika. Vsled udarcev in bolesti je sirota opešala. Zazvončkljal je zvonec in prišel je svečenik. Ob njeni smrtni postelji je molil v domačem jeziku in jo prepeljal v boljše življenje, kjer ni prevar.

Umrla je udano in mirno. Na njenem grobu ni nikoli molil oče in niso jokali bratje in sestre. Nikoli ni zrastle rdeča vrtnica, da bi ji krasila gomilo. Nihče ni poznal uboge Zore in v kratkem je trava zarastla čez grob in zakrila brezmejno gorje uboge, prodane Zore. Mir njeni duši!

A. Sever.

† ANTON FOERSTER

RODIL se je 20. decembra v Osenicah na Češkem. Oče mu je bil nadučitelj in vodja cerkv. glasbe Josip Foerster. Ljudsko šolo je dovršil v Osenicah, srednjo v Budejovicah. Po dovršenem gimnazijskem zrelostnem izpitu je bil l. 1858.—1859. v cistercijskem samostanu v Višjem Brodu, nato do l. 1863. v Pragi, kjer je dovršil pravne študije. Med bivanjem v Ronovu pri Chrudimu, kamor je odšel iz Prage, da se pripravi na državne izpite, je pa spoznal, da je njegov pravi poklic glasba in vdal se je z vso dušo njenim vabilom. Z januarjem l. 1865. je prevzel mesto organista in zborovodje v senjski stolnici, kjer je deloval z veliko vnemo do julija 1867., ko ga je pozvala slovenska prestolica v svoje območje in tako je postal A. Foerster v Ljubljani pevo-vodja »Čitalnice«, kapelnik pri «Dram. društvu», učitelj petja in glasbe na ljubljanskih srednjih šolah, organist in vodja stolnega kora, na katerem je deloval do 27. junija 1909., ko je stopil v pokoj. Do l. 1916. je ostal v Ljubljani, nato se je preselil v Novomesto in dne 17. IV. 1926. od tam v večnost.

* * *

A. Foersterjevo ime je nano danes v zadnji gorski vasi Slovenije, njegove skladbe se izvajajo v katoliških cerkvah Hrvatske, Srbije, Čehoslovaške, Nemške Avstrije in tudi drugje. Nemogoče je podati danes in na tem prostoru izčrpno poročilo o Foersterju in njegovih delih in poleg tega nimamo niti točnega seznama njegovih skladb. Mogoče je, da izide cela knjiga, ki nas bo podrobnejše in popolnoma seznanila s skladateljem. Kaj je pa pomenil A. Foerster za obstoj in razvoj slovenske glasbe, to bo pokazala šele poznejša zgodovina. — Kot glasbenik se je udejstvoval v glavnem kot *skladatelj, vzgojitelj* in kot *reformatorec*.

Poglejmo A. Foersterja kot skladatelja! Svoje prve skladbe je obelodanil že kot akademik, bile so to »Štiri lirične pesmi«, ki so izšle v založbi Kuhe & Christoph v Pragi. Prav ti prvenci so vzbudili pozornost slavnega češkega skladatelja B. Smetane, na mladega A. Foersterja. Znanje in prijateljstvo s Smetano je bilo za Foersterja sploh velike važnosti, mogoče odločilnega pomena. — A. Foerster je skladatelj = lirik. K delu ga je sililo srce, silila ga je bogata fantazija in

boдрile so ga žalostne razmere, ki so vladale pri nas za časa njegovega prihoda. Že nenavadno veliko število njegovih skladb priča, da je skladal z veseljem in z lahkoto. Melodija mu je plemenita, dostojna, in gladkotekoča, izraz zdrav in krepak. Zasedoval je tekom življenja vse pojave v glasbi in korakal je po možnosti z naprednimi pojavi; pravim po *možnosti*, kajti glasbene razmere in nivo glasbenega pojmovanja in razumevanja je bil tedaj pri nas na razmeroma nizki stopinji. Za cerkev je skladal pesmi, latinske maše, maše za mrtve, premične dele za pete maše, Tantum ergo, skladbe za orgle itd. Poleg skladb in zbirk, ki so vsebovale le njegova dela, je bogato zastopan tudi v obeh delih »Cecilije«, v vseh treh delih »Cantica sacra«, v pri-logah »Cerkv. Glasbenika« in drugod. Mnogo svojih cerkvenih skladb je obelodanil tudi v inozemskih založbah, tako v Pragi, v Komotavi in v Regensburgu. Z isto vnemo kot je delal na polju cerkvene pesmi, se je udeleževal tudi v komponiranju svetnih del, ki obsegajo mešane, moške in ženske zборе, nadalje kantate, kvartete, solo-pesmi s spremeljevanjem klavirja, klavirske in manjše orkestralne skladbe. Vrhunec svojih del svetne vsebine je pa njegova opera »Gorenjski slavček«, ki jo je zložil leta 1872. Kranjski deželni odbor je namreč razpisal tedaj nagrado za slovensko opero in komisija (B. Smetana, dr. Procháska, Karel Bendl) je priznala Foersterjevemu »Gorenjskemu slavčku« prvo nagrado. Ta opera se je izvedla do danes nad 40krat na raznih odrih slovsanskega sveta.

Nič manjši kot skladatelj, ni bil A. Foerster tudi kot reformator slovsanske, osobito cerkvene pesmi. Za razumevanje A. Foersterja kot reformatorja bi bilo potrebno poglobiti se v žalostne razmere, ki so vladale tedaj na naših cerkvenih korih, pa tudi po maloštevilnih odrih tedanjega časa. Po cerkvah so odmevali valčki, polke, mazurke in druge glasbene neslanosti, ki so se vrinile v osemnajstem in v začetku devetnajstega stoletja v naše božje hrame in ki so okužile tudi pojmovanje glasbene umetnosti Foersterjevih predhodnikov. Okus občinstva, ki je bilo zaslepljeno od zunanjega bleska it. glasbe je bil pokvarjen in bati bi se bilo hudih posledic za vso našo glasbeno literaturo, da ni prišel še dovolj pravočasno A. Foerster, ki se je čudovito hitro vživel v pristno slovsansko življenje in čustvovanje. Najprej se je lotil reformatoričnega dela na stolnem koru v Ljubljani, kjer je začel uvajati cecilijanski slog z vso energijo in dasi je imel spočetka skoro same sovražnike v duhovski in v svetni gosposki ter v ljudstvu, je vendar kmalu prodril s svojo idejo in ko so stopili na njegovo stran poleg L. Belarja, A. Nedveda in Fr. Gerbiča še J. Aljaž, Gnjezda, P. Ang. Hribar, Kokošar, Lavtizar in drugi, tedaj mu je bilo delo lažje. Nekaj let po prihodu v Ljubljano je ustanovil s pomočjo dekana drja Po-gačarja in prof. Smrekarja »Cecilijino društvo«, kmalu za tem Orglar-sko šolo in ko je začel leta 1878. izdajati in urejevati »Cerkv. Glas-benik«, je v kratkem času zavladal nad večino slovsanske glasbene javnosti. Leta 1907. se je vršil v Gorici cerkv. glasbeni tečaj, ki ga je organiziral naš knezonadškof dr. Fr. Sedej. Tedaj je prišel v Gorico v družbi dvornega kapelnika Julija Böhma, P. Mih. Horna, dr. Man-ztunija in prof. Sokola tudi A. Foerster in vsakdo, ki se je udeležil tečaja, ve povedati marsikaj o vtisu, ki ga je napravil nanj naš refor-mator. Pokojni Foerster je bodril s svojim pogledom tudi našo svetno

narodno pesem, ki je bila obdelovana do tedaj vsled pokvarjenega okusa na nedostojne načine. S primernim in zdravim harmoniziranjem ji je priboril pot na oder. Težko je bilo Foersterjevo reformatorično delo, težko je bilo prav tako, kot so bile razmere težke in če se danes lahko ponašamo s cerkvenimi glasbenimi razmerami, vedimo, da dolgujemo veliko zahvalo ravno A. Foersterju.

Poglejmo ga na kratko še kot vzgojitelja! Za udejstvovanje na tem polju je pač imel največ prilike in povoda. Kot pedagog je deloval kot vodja orglarske šole, kot urednik Cerkev. Glasbenika, nadalje je poučeval petje na dveh ljubljanskih gimnazijah, na realki, v Alojzijevišću, v Huthovem dekliskem zavodu in v duh. semenišču, kjer je poučeval bogoslovce v petju od l. 1872. do 1891. Dokler se ni začela »Glasbena Matica« baviti obširneje z glas. poukom, je bilo vse, kar je pelo med Slovenci, učenec Foersterjeve šole. Poučevanje brez knjig je pa težko in ta okolščina mu je potisnila pero v roke in napisal nam je »Pevsko šolo«, »Nauk o harmoniji, kontrapunktu in generalbasu« in »Klavirsko šolo« v štirih delih, ki je izšla leta 1886. v izdaji »Glasbene Matice« in ki je bila velike važnosti tudi z ozirom na slovenske strokovno-glasbene izraze.

Ti kratki in pomanjkljivi podatki naj bi spominjali na moža, ki je živel za napredek slovenske glasbene umetnosti in ki se je tudi izživel v tem trudapolnem delu.

* * *

Čez Novomesto in okolico, ki ji je vdahnila pomlad nebeško lepo lice, je razlilo solnce svoje žarke in pokrajina je zablestela v svojem polnem čaru. Proti mestnemu pokopališču se je vila nepregledna množica, ki se je zbrala 19. IV. 1926. iz vseh krajev Slovenije, da sprejme pokojnika na zadnji poti. Po obrednih molitvah in poslovenilnih govorih je zapel moški zbor »Glasb. Matice« iz Ljubljane še dve nagrobnici in Antona Foersterja je zakrila zemlja.

Vinko Vodopivec: 12 Marijinih pesmi.

(Prodaja Katoliška knjigarna v Gorici, cena 6 L.)

Vodopivec je postal v zadnjem času zelo plodovit. Ni še dolgo, ko je izdal zbirko evharističnih pesmi, pa nam zopet nudi svoje najlepše Marijine speve.

Vseh pesmi je 12; prvih 7 je bolj splošnega značaja, 5 zadnjih je posvečenih Majniški kraljici. Predvsem bi podčrtal ono izredno ljubko in prijetno, čisto našo melodijo, ki se vleče od pesmi do esmi, in ki se tako močno dopade našemu ljudstvu. Mehke in nežne so te pesmi, take v napevu, kakoršne jih je v srcu čutila pesnica s. Elizabe-

ta; a kjer je treba zlasti na koncih, zadonijo krepko in mogočno. Naši podeželski zbori jih bodo vzljubili tudi vsled tega, ker se glasovi pogosto menjujejo in se radi lovijo, kakor pravijo pevci. Kot posebno lepe bi označil št. 2, 3, 5, zlasti 6, majniško št. 8 (I. del), št. 9 (s krasnimi tenorjevimi odmevi v zboru), št. 10 in 11. Naj bi ne bilo zbora širm naše dežele, ki bi ne prepeval teh lepih pesmic! J. B.

Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo z glasbeno književno priložo. Urejuje Zorko Prelovec. Izdaja pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. Cena letno 30 L. Vsak pevovodja mi bo pritrdil, da nam primanjkuje no-

vih, lepih in pevnih skladb za naše zборе. Kar imamo starega je že davno vse prepeto in novega je tako malo. Temu pomankanju hočejo odpomoči »Zbori«. Ta izvrstno urejevana revija prinaša mesec za mesecem mnogo lepih in dobrih skladb za mešane, moške in ženske zборе. Res, da so med temi skladbe, ki jih naši podeželski zbori ne zmorejo, toda »Zbori« prinašajo tudi lažje skladbe, katerih se lahko lotijo tudi manj izvežbani zbori. Vsekakor je treba, da se naši zbori lotijo tudi modernejših skladb. Moramo pač tudi mi za duhom časa in večno ne moremo ostati pri takozvani čitalniški dobi našega glasbenega življenja. Poleg skladb prinašajo »Zbori« tudi glasbeno književno prilogo, koja nas seznanja z vsemi važnimi pojavi našega glasbenega sveta. Dolžnost naših pevskih zborov je, da stre-

mijo po tem višji glasbeni izobrazbi; zato pa je neobhodno potrebno, da se naročijo na naše moderno usmerjene glasbene revije »Zbore« in »Pevca«. Pevski zbori kateri hočejo v resnici napredovati, morajo biti naročeni na oba glasbena lista.

Zadnja (aprilska) številka »Zborov« prinaša te-le skladbe za ženski zbor: Ivan Ocvirk: Serenada. Martin Železnik: Nedolžnost. Vinko Vodopivec: Po slovesu. Emil Adamič: Ave Marija, O, kam, Gospod, gre Tvoja pot? *Gospod, usmili se.

Zadnja številka »Pevca« pa te-le skladbe: Anton Foerster: Večerni ave. Ant. Dolinar: Ave Maria. E. Hochreiter: Uspavanka. Martin Železnik: Dekle, zakaj tak' žalostno. Alojzij Mav: Tinca.

Vinko Vodopivec.

Telovadba.

Letos v začetku septembra prirede vse katoliške svetovne organizacije v Rimu svoj javni nastop. Iz dežele prihajajo vprašanja, če se udeleži tudi naša organizacija te velepomembne prireditve. Za enkrat sporočamo društvom, zlasti telovadnim odsekom, naj prirede v ta namen vsaj eno prireditev, da bomo številneje zastopani. Prijaglašenci naj se prijavijo tajništvu!

Telovadno orodje imajo na razpolago marsikatera podeželska društva, ki tega orodja ne rabijo. Ker je veliko odsekov, ki rabijo telovadno orodje, naj društva javijo pogoje, pod katerimi bi posodila, ali prodala telovadno orodje.

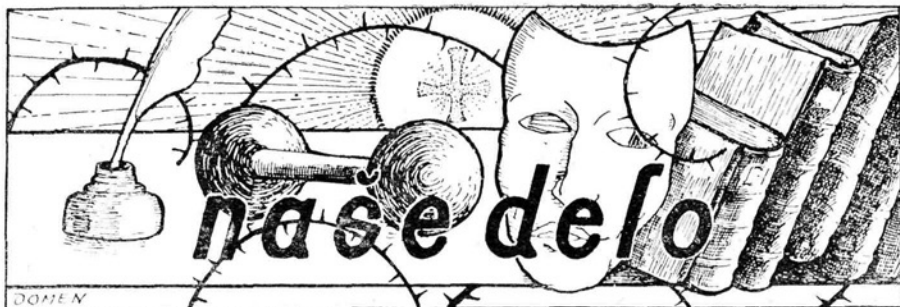
Zvezna prireditev je določena koncem avgusta v Dornbergu. Ta dan se bodo vršile tudi telovadne in organizatorične tekme. Potrebna vprašanja in odgovore smo že po-

slali vsem odsekom. Pri fantovskih večerih naj člani dobro pretresejo poslana tekmovalna vprašanja, da bodo znali na nje točno in natančno odgovarjati.

Telovadno obleko (hlače) si žele nabaviti nekateri člani. Pošljete naj Telovadnemu oddelku L 45.—

Tekme se bodo vršile 22. avgusta o priliki zveznega nastopa v Dornbergu. Tekmovale bodo vrste in posamezniki. Vsak odsek je dolžan poslati vsaj eno vrsto k teknam vrst. Tekmovalni red pošljemo odsekom sredi maja. Pripravljajte se pridno. — Na programu je tudi poslovník P. Z. Obravnavajte vprašanja na fantovskih večerih. Bog živi!

Odseki, ki so prejeli statistične pole, naj jih, pravilno izpolnjene, takoj vrnejo.

Zveza.

Predavanja oskrbi odslej Zveza le onim društvom, ki prosijo za predavatelja *potom okrožja*. Na prošnje, ki niso vložene vsaj en mesec preje, se tajništvo ne ozira.

Skiptikone smo naročili za one naročnike, ki so se pravočasno priglasili. Aparat na električno stane 450 lir, na acetileno pa 750 lir. Ker cene dnevno naraščajo, naj društva pohite z naročili, katera sprejemamo izključno le do 30. maja. Denar je treba poslati vnaprej.

V *preteklem mesecu* so bila predavanja v naslednjih društvih: Cerovo, Kanal, Sp. Idrija, Dornberg, Podgora, Vogersko, Branica, Rihemberk, Batuje, Volče in Pliskovica.

Organizatorični tečaji so se vršili v Vrhpolju pri Vipavi za gorenjevipavsko okrožje in v Sp. Idriji za idrijsko okrožje.

Dramatska tečaja je priredila Zveza v Mirnu in v Dornbergu.

Naraščajski oddelek pošlje vsem voditeljem in voditeljicam naraščaja okrožnico, ki naj jo pazno prečitajo in uvažujejo.

Opozorilo. Ker hodijo k nekaterim društvom in društvnikom gotovi ljudje, ki se v besedah izdajajo kot odposlanci P. Z., v resnici pa nimajo ničesar opraviti z našo organizacijo, naj društva od vsakega zahtevajo izkaznico P. Z. in nam njihova imena takoj javijo. Ne pustite, da bi nam razni neznačajneži, ki nočejo s pravo barvo na dan, kalili vodo!

Za »*Prosvetni sklad*« so darovali »Mladika« v Gorici 24 L, gč. Zala Vuk 2.60 L, Vrhpolje 27 L, Slap ob Idriji 40.55 L, Idersko 30 L, Krn 5 L. Prisrčna hvala! Kaj pa ostala društva?

Za »*Čolničev dar*« so poslali: Renče 50 L, Spodnja Idrija 36 L, Idrija ob Bači 2 L. — »Čolnič čaka tudi na druge!

Okrožja.

Mirensko okrožje je priredilo dne 18. aprila dramatski tečaj, pri katerem so bili

zastopani vsi društveni režiserji. Na tečaju so predavali gg. Bratuž M., Kemperle in Terčelj. Popoldne so se vršile praktične vaje za večerno akademijo, ki je zelo lepo izpadla. Vloga »Oresta«, »Judeža Iškarijota« in prizori iz najbolj značilnih dramatskih del, so bili naravnost vzorni. Občinstvo je z zanimanjem sledilo tudi umesnim telovadnim nastopom. Vsa čast prirediteljem, igravcem in predavateljem.

Okrožne seje naj se kadarkoli mogoče ne vrše med popoldansko službo božjo. Pokažimo, da smo praktični katoličani!

Za *okrožne duhovne svetovalce* so dekanjske konference dosedaj imenovale naslednje preč. gg.: za gorenje vipavsko okrožje dekan Ign. Breitenberger v Vipavi, za kobariško dekan Pavlin, za tolminsko župnik Kodermac, za planinsko župnik Reja, za mirensko kurat C. Zamar, za brijsko kurat Ciril Sedej, za idrijsko kaplan J. Zagar, za goriško kurat St. Stanič, za kanalsko dekan V. Belé, za banjško kurat Pisk Anton. — Omenjeni gospodje naj se povabijo k vsaki okrožni seji.

Idrijsko okrožje je imelo dne 2. maja v Spodnji Idriji organizatorični tečaj, ki ga je vodil g. zvezni tajnik. Istega dne se je vršilo tudi predavanje za društvi v Sp. Idriji in Kanomljah.

Baško okrožje je na širši seji dne 2. maja sklenilo, da nabavi skiptikon. Vsako društvo prispeva 150 L. Okrožje priredi skupni izlet in jesensko prireditev. Organizatorični tečaj se bo začel dne 24. maja po jutranji maši v Podmelcu. K tečaju morajo priti vsi odborniki in odbornice društev, ki spadajo pod baško okrožje.

Srednjevipavsko okrožje se je sestalo k širši seji v Štomazu dne 18. aprila. Med raznimi sklepi se je sprejel načrt za skupno deklšsko akademijo. Organizatorični tečaj je napovedan v Sv. Križu dne 16. maja ob 9 in pol zjutraj.

Okrožni dramatični tečaj mirenskega okrožja v Mirnu. Dne 18. aprila t. l. je priredilo mirensko okrožje dramatični tečaj v Mirnu v dvorani tamkajšnega prosv. dru-

štva. Kljub slabemu dopoldanskemu vremenu se ga je udeležilo okrog 35 naših fantov in 15 deklet; zastopana so bila vsa društva v okrožju.

Pri dopoldanskem predavanju sta nam podala g. Polde Kemperle in Marijan Bratuž nekoliko zgodovine iger ter nam začrtala pot, po kateri nam bo dana možnost doseči uspehe tudi na dramatičnem polju. G. Kemperle nam je obrazložil dela in naloge od režiserja pa do šepetalca. G. Marijan Bratuž je posebno poudarjal na treznost in prisotnost igralca. Častitavo k niegovemu prepotrebemu opozorilu, kajti marsikatero društvo ima še navado, da zaključi igro z oštarijo. Ni čuda potem, če se igralec tako vživi v svojo vlogo tudi na odru, ko igra vselega kmetiča ali prikupljivega krčmarja, kar pa ni več vloga izobrazbe — temveč alkohola.

Popoldne nas je razveselil s svojim obiskom naš Zvezni tajnik g. prof. Terčelj, ki nas je vpeljal nekoliko v slovnico, razlagal o izgovarjavi in o pravih slovničnih oblikah; kako se recitirajo deklamacije, kdaj in kako se uporabljajo gotove geste itd.

Zvečer ob 8. uri je priredil dram. odsek »Mirenskega prosv. društva« dramatično akademijo s precej bogatim sporedom kot zaključek tečaja. Igralci so podali par prizorov iz raznih iger. Točke so bile podane v splošno zadovoljnost občinstva, četudi smo opazili še nekaj pomanjkljivosti. Poleg dram. odseka je nastopil tudi telov. moški in ženski odsek kakor tudi naraščaj s prostimi vajami. Najboljši utis so nam dali naši malčki. Akademija je uspela kar najbolje, zakar se moramo zahvaliti našemu okrožn. režiserju g. Lojzetu Beltramu, ki je eden izmed najboljših režiserjev goriške okolice. Najlepša hvala gg. predavateljem

P. Zveze, ki so nam veliko pripomogli s svojimi predavanji. Bog živi!

Mirensko prosvetno okrožje
Pelicon Polde, t. č. tajnik.

Dekliški krožki.

Vsem dekliškim krožkom v vednost: Letos odpade dekliški tabor, bo pa skupno romanje na Sv. Višarije. — V kratkem se bo vršilo v Gorici organizatorično in tehnično tekmovanje. Vsak krožek bo dolžan biti zastopan potem vsaj dveh članic. — Z julijem se pričnejo revizije. Krožki naj bodo na to pripravljeni. Dan bodo morali sami javiti oddelku.

Ker je bil telovadni kraj, bele jopice s plavimi marinarskimi ovratniki pri občnem zboru enoglasno sprejet, ne moremo ustreči drugim krožkom, ki so drugega mnenja.

Ponovno obveščamo odseke:

1. Na pičlo korespondenco, ki prihaja na Oddelek.

2. Vigred se ne naroča več v P. Z., temveč v Ljubljani na Orliški Podzvezi.

3. Dopisi, ki prihajajo na Prosv. zvezo, naj imajo naznačeno po P. Z. tudi odsek, kateremu je dopis namenjen.

Oddelek je pretekli mesec ustanovil vadi-teljski zbor, ki sestoji iz pet telovadkinj, kate-re imajo redno telovadbo predvsem v tcoretičnem delu enkrat na mesec.

Krožki, ki gojijo telovadbo, lahko naročijo vaje za to leto potom Prosv. zveze.

Dekleta, se li vršijo pri vas redni dekliški večeri in telovadne vaje?

Ne omagajte v tem velepomembnem delu, vztrajajte do konca! Bog živi!

Uganke.

(Urednik: P. Butkovič, Zgonik).

Zadnji uganki sta bili precej težki, zato ni došla nobena rešitev. Za majsko številko pri- našamo novo uganko.

Kdor jo pravilno reši, pošlje rešitev do konca maja ter bo izžreban, prejme knjigo »Božji mejniki«.